



NORGES HØYESTERETT

Den 12. mai 2015 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Skoghøy, Normann og Arntzen i

HR-2015-01039-U, (sak nr. 2015/703), sivil sak, anke over kjennelse:

A (advokat Per Danielsen)

mot

B
C AS (advokat Cato Schiøtz)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder krav om sikkerhetsstillelse for mulig sakskostnadsansvar for utenlandsk saksøker samt avgjørelse av sakskostnader i den anledning for lagmannsretten.
- (2) Ved stevning 18. august 2014 til Oslo tingrett anla A søksmål mot B og C AS med påstand om oppreisningserstatning for krenkelse av privatlivets fred samt ærekrenkelser på bakgrunn av omtalen av ham i boken "X". De saksøkte tok til motmæle og nedla påstand om frifinnelse. De bad også om at A i medhold av tvisteloven § 20-11 ble pålagt å stille sikkerhet for saksomkostninger.
- (3) Tingretten avsa 16. november 2014 kjennelse med slik slutning:

"A pålegges innen 5. desember 2014 å stille et beløp stort 500 000 – femhundretusen – kroner som sikkerhet for mulig ansvar for sakskostnader i forbindelse med Oslo tingretts sak nr. 14-132587TVI-OTIR/06."
- (4) A anket til Borgarting lagmannsrett over størrelsen av det beløp han var pålagt å stille som sikkerhet. Lagmannsretten avsa 13. mars 2015 kjennelse med denne slutning:
 - "1. A pålegges innen 22. april 2015 å stille et beløp stort 300 000 – trehundretusen – kroner som sikkerhet for mulig ansvar for sakskostnader i forbindelse med Oslo tingretts sak nr. 14-132587TVI-OTIR/06.**
 - 2. I sakskostnader for lagmannsretten betaler C AS og B i fellesskap til A 20 312,50 – tjuetusentrehundreogtolv 50/100 – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelse av denne kjennelsen."**
- (5) A har anket til Høyesterett over lagmannsrettens kjennelse, slutningen punkt 1. Anken retter

seg mot lagmannsrettens saksbehandling og lovtolkning. B og C AS har på sin side angrepet avgjørelsen av sakskostnadene for lagmannsretten – lagmannsrettens kjennelse, slutningen punkt 2.

- (6) A har i korte trekk anført:
- (7) Lagmannsretten har misforstått det som ble anført for lagmannsretten. Det bestrides ikke at det er grunnlag for å kreve sikkerhetsstillelse. Ved fastsettelsen av beløpet må det imidlertid ses hen til hva den part som blir pålagt å stille sikkerhet, kan klare å betale, jf. Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) artikkel 6. Dersom A blir pålagt å stille 300 000 kroner i sikkerhet, vil han bli nektet adgang til domstolene.
- (8) Avgjørelsen av sakskostnadene for lagmannsretten er korrekt både i resultat og begrunnelse.
- (9) A har i anken over spørsmålet om sikkerhetsstillelse nedlagt slik påstand:
- "1. **Lagmannsrettens kjennelse datert 13.03.2015, slutningens punkt 1, oppheves.**
 2. **I sakskostnader for Høyesteretts ankeutvalg dømmes B og C AS in solidum til å betale sakskostnader til A."**
- (10) B og C AS har i korte trekk anført:
- (11) Lagmannsretten har ikke misforstått As anførsler for lagmannsretten, men konkludert med at anførselen ikke kan føre frem. Det foreligger således ikke noen saksbehandlingsfeil. Lovtolkingen er også riktig. Dersom vilkårene for å kreve sikkerhetsstillelse er oppfylt, kan beløpets størrelse ikke tilpasses til hva saksøkeren evner å betale.
- (12) Derimot har lagmannsretten ved avgjørelsen av sakskostnadene uriktig lagt til grunn at A har vunnet saken for lagmannsretten.
- (13) B og C AS har i anken over spørsmålet om sikkerhetsstillelse nedlagt slik påstand:
- "1. **Anken forkastes.**
 2. **A dømmes til å erstatte Bs og C AS' sakskostnader for Høyesterett."**
- (14) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:
- (15) Anken er en videre anke over kjennelse hvor utvalgets kompetanse etter tvisteloven § 30-6 bokstav b og c er begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling og generelle tolking av skrevne rettsregler. For så vidt gjelder forholdet til EMK, kan utvalget etter rettspraksis også prøve den konkrete subsumsjon, men ikke bevisbedømmelsen.
- (16) Utvalget er kommet til at anken over lagmannsrettens avgjørelse av spørsmålet om sikkerhetsstillelse ikke kan føre frem.

- (17) Lagmannsretten har korrekt lagt til grunn at det bare var størrelsen av den pålagte sikkerhet som var påanket, men har funnet at størrelsen av sikkerhetsbeløpet ikke kan kreves redusert til det A vil kunne skaffe til veie. Utvalget kan ikke se at lagmannsretten her har misforstått As anførsel. Anken over saksbehandlingen må således forkastes.
- (18) Etter utvalgets oppfatning har lagmannsretten heller ikke tolket tvisteloven § 20-11 uriktig. Dersom vilkårene for å kreve sikkerhet etter denne bestemmelse er oppfylt, må beløpet fastsettes til det beløp retten antar saksøkeren kan bli dømt til å betale i sakskostnader til saksøkte dersom saksøkte får medhold, jf. Skoghøy, Tvisteløsning, 2. utgave, 2014, side 230. Bestemmelsen gir ikke adgang til å redusere beløpet til det saksøkeren kan ha mulighet til å skaffe til veie.
- (19) Høyesterett har i Rt. 1999 side 961 funnet at et pålegg om sikkerhetsstillelse etter omstendighetene kan være et brudd på retten til domstolsbehandling etter EMK artikkel 6 nr. 1. Dette vil imidlertid først og fremst være aktuelt i tilfeller hvor det er staten som krever at det blir stilt sikkerhet for mulig sakskostnadsansvar. I den foreliggende sak vil et pålegg om sikkerhetsstillelse klart ikke være i strid med retten til domstolsbehandling, og det er heller ikke anført av A. Etter utvalgets oppfatning gir verken EMK artikkel 6 nr. 1 eller tvisteloven § 20-11 grunnlag for å kreve sikkerhetsbeløpet redusert til det beløp saksøkeren har økonomisk evne til å stille som sikkerhet.
- (20) Etter tvisteloven § 20-11 første ledd andre punktum kan sikkerhet blant annet ikke kreves hvis det vil "virke uforholdsmessig ut fra sakens art, partsforholdet og forholdene for øvrig". Bestemmelsen tar i hovedsak sikte på å reflektere de begrensninger som følger av retten til domstolsbehandling etter EMK artikkel 6 nr. 1, men er ikke begrenset til dette, se Skoghøy, op.cit. side 227 og Schei mfl., Tvisteloven – kommentarutgave, Bind I, 2. utgave, 2013, Side 762. Terskelen for å fritta for sikkerhetsstillelse etter denne bestemmelse er imidlertid meget høy. Og heller ikke denne bestemmelse gir grunnlag for å kreve at sikkerhetsbeløpet skal reduseres til det beløp saksøkeren har mulighet til å fremskaffe.
- (21) Anken over lagmannsrettens avgjørelse av spørsmålet om sikkerhetsstillelse må etter dette forkastes.
- (22) Lagmannsretten har pålagt B og C AS å betale sakskostnader for lagmannsretten til A i medhold av tvisteloven § 20-2. For lagmannsretten nedla A prinsipielt påstand om at tingrettens kjennelse ble opphevd. Subsidiært nedla A påstand om at sikkerhetsbeløpet ble fastsatt etter lagmannsrettens skjønn, og det ble argumentert med at et eventuelt sikkerhetsstillelsesbeløp ut fra styrkeforholdet mellom partene måtte bli lite. B og C AS påstod anken forkastet. Etter utvalgets oppfatning kan ingen av partene anses å ha vunnet saken for lagmannsretten, og det er heller ikke grunnlag for å tilkjenne sakskostnader etter § 20-3. Hver av partene må derfor bære sine sakskostnader for lagmannsretten.
- (23) As anke til Høyesterett har ikke ført frem, og utvalget finner at A i samsvar med hovedregelen i tvisteloven § 20-2 må pålegges å betale sakskostnader for Høyesterett. I samsvar med sakskostnadsoppgaver fra advokat Cato Schiøtz fastsettes sakskostnadene for Høyesterett til 28 438 kroner inklusive merverdiavgift.
- (24) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G :

1. Anken over lagmannsrettens avgjørelse av spørsmålet om sikkerhetsstillelse forkastes.
2. Sakskostnader for lagmannsretten tilkjennes ikke.
3. I sakskostnader for Høyesterett betaler A til B og C AS i fellesskap 28 438 – tjueåttetusenfirehundreogtrettiåtte – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelse.

Kristin Normann
(sign.)

Jens Edvin A. Skoghøy
(sign.)

Wenche Elizabeth Arntzen
(sign.)

Riktig utskrift: